

นราธิป วิรุฬห์ชาติพันธ์ : การสร้างอัตลักษณ์ในอัลบั้มภาพออนไลน์

(IDENTITY FORMATION IN ONLINE PHOTO ALBUM)

อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.กิตติ กันภัย, 253 หน้า. ISBN 974-14-3251-8

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาในอัลบั้มภาพออนไลน์ เพื่อวิเคราะห์อัตลักษณ์ของผู้สร้างอัลบั้มภาพออนไลน์ และเพื่อวิเคราะห์กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ในอัลบั้มภาพออนไลน์ รวมถึงเพื่อค้นหาสาเหตุที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์เกิดอัตลักษณ์ภาพออนไลน์

ผลการวิจัยพบว่าเนื้อหาในอัตลักษณ์ออนไลน์ประกอบด้วยการใช้วงภาษา และอวัจนภาษา โดยเนื้อหาสามารถบ่งบอกอัตลักษณ์ของผู้สร้างอัลบั้มภาพออนไลน์ใน 4 มิติ ได้แก่ 1) อัตลักษณ์ทางเพศ ประกอบด้วยเพศตามคติชีววิทยา พบว่ามีการแสดงอวัยวะต่างๆ ที่แสดงถึงความเป็นเพศชายและหญิง และในเพศวิถี พบว่ามีการแสดงออกถึงความสัมพันธ์ทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง 2) อัตลักษณ์ทางบุคลิกภาพ แสดงถึงบุคลิกภาพอ่อนไหว น่ารัก สดใส ต้องการการยอมรับ ต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น แสดงออกทางเพศ หลงตัวเอง อารมณ์ขัน สนุกสนาน ก้าวร้าว และทันสมัย พบว่าโดยส่วนมากเป็นการแสดงอัตลักษณ์เชิงบวก 3) อัตลักษณ์ทางสถานภาพทางสังคม ประกอบด้วยสถานภาพทางประชากรศาสตร์ โดยแสดงออกถึงสถานภาพทางการศึกษามากที่สุด และสถานภาพทางความสัมพันธ์ทางสังคมพบความสัมพันธ์แบบเพื่อนมากที่สุด รองลงมาคือความสัมพันธ์แบบคู่รัก 4) อัตลักษณ์ทางรูปแบบการใช้ชีวิต แสดงถึงรูปแบบการใช้ชีวิต และความชอบของผู้สร้างอัลบั้มภาพออนไลน์ ได้แก่ ชอบท่องเที่ยว แฟนคลับ ชอบสัตว์เลี้ยง ฯลฯ โดยอัตลักษณ์ของผู้สร้างอัลบั้มภาพออนไลน์ทั้งหมดที่แสดงออกมีทั้งอัตลักษณ์ส่วนตัวและอัตลักษณ์ร่วม ซึ่งอัตลักษณ์ดังกล่าวเป็นอัตลักษณ์เสมือนที่มีลักษณะเพื่อฝันและปลอมแปลง

กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ประกอบด้วยขั้นตอนการตระหนักรู้ ขั้นตอนการสร้างอัลบั้มภาพออนไลน์ ขั้นตอนการเผยแพร่ตัวตน หรือภาพตัวแทน ขั้นตอนการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และขั้นตอนการเปลี่ยนแปลงแก้ไข พบว่าในแต่ละขั้นตอนให้ความหมายเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของเจ้าของอัลบั้มภาพออนไลน์ และมักมีการคัดเลือกปรับแต่ง เพื่อนำเสนออัตลักษณ์ในด้านบวก เพื่อต้องการคู่ใจ และเป็นที่ยอมรับ หรือเพื่อวัตถุประสงค์ในการดึงดูดใจ โดยเทคโนโลยีได้เอื้ออำนวยแก่การสร้างอัตลักษณ์ในแต่ละขั้น และเป็นอำนาจในการบอกว่า “ฉันคือใคร?”

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์อัลบั้มภาพออนไลน์ ประกอบด้วยสองปัจจัย คือ ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ได้แก่ ความต้องการผูกไมตรีกับผู้อื่น ความต้องการการยอมรับ ความต้องการที่จะเล่น ความต้องการทางเพศ และความต้องการในการอ้างอิงตัวตน ความต้องการแสดงออก โดยความต้องการแสดงออกนั้นมีหลายระดับ ตั้งแต่ความต้องการแสดงตน เรียกร้องความสนใจ แสดงออกทางเพศ ไปจนถึงพฤติกรรมชอบอวดอวัยวะเพศ พบว่า “พฤติกรรมชอบโชว์” เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดปรากฏการณ์อัลบั้มภาพออนไลน์ขึ้น ปัจจัยที่สอง ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยี โดยเทคโนโลยีเอื้ออำนวยให้สามารถแสดงตนเองสู่สาธารณะ เล่าเรื่องตนเอง และสร้างสรรค์ตนเองได้อย่างอิสระ รวมถึงสามารถทดลองตัวตน และสามารถแปลงตัวตนได้

โดยสรุปกล่าวได้ว่าเทคโนโลยีเป็นอำนาจใหม่ในการ “สถาปนา” ตัวตน และในบริบททางอินเทอร์เน็ต การนำเสนออัตลักษณ์เป็นไปได้อย่างที่ตนเอง “ต้องการ” และ “บุคคลอื่น” มีอิทธิพลน้อยลง ทำให้สัดส่วนของ “I” ขึ้นมามีอิทธิพลเหนือ “It” เกิดปรากฏการณ์อำนาจเปลี่ยนมือ ซึ่งเป็นการกลับทฤษฎีของชาร์ล สอร์ตัน กูลี

#4785225728 MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: IDENTITY/IDENTITY FORMATION/ONLINE PHOTO ALBUM

NARATHIP WIRUNECHATAPANT: IDENTITY FORMATION IN ONLINE PHOTO ALBUM. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. KITTI GUNPAI, Ph.,D., 253 PP.

ISBN 974-14-3251-8

The objectives of this qualitative research are to analyze the content of online photo album, the identities of the creators of online photo album 3) the process of identity formation in online photo album and to investigate the causation of this phenomenon

The findings reveal that the content of the online photo album consists of verbal and non-verbal language. The content indicates four identities of the creators which are 1.)sexual identity; 2)personality identity; 3) social status identity and 4) lifestyle identity. The first item comprises biological sex and sexuality indicators. The second item reveals a personality which may be sensitive, nice, pleasant, self-indulgent, humorous, enjoyable, aggressive and fashionable. It also reveals that the creator needs acceptance, a relationship with someone and sexual expression. The third item indicates the demographic status such as educational background and social relationship, most of which is friendship followed by lovers. The fourth item reveals the creator's lifestyle and preference such as love of traveling, raising pets and having a fan club. All of the identities possessed by the creator are both personal and collective, which seem to be fantasized and masqueraded.

The process of identity formation comprises realization, the creation of online photo album, self revelation or representation, interaction, and revision. Each step indicates the creator's identity and most information is usually adapted to make the creator look good and to be accepted or attractive to others. The technology available can help the creator form his identity and possess the power to tell "Who am I?".

This phenomenon results from psychological and technological factors. The first factor involves affiliative needs, self-esteem needs, play needs, sexual needs, reference needs and exhibitive needs. The desire for exhibit has various levels ranging from self revelation, drawing attention, sexual expression and exhibitionism. It is found that exhibitionism is a major cause of online photo album. The second factor allows the creator to reveal oneself to the public, tell others about oneself, create oneself freely, launch his experiment and masquerade oneself.

In conclusion, technology provides the creator new power to "constitute" one's identity. And, on the internet context the identity presentation can be done as the creator's "desires" and "others" have less influence. This results in the superiority of "I" over "me", leading to power transfer. The phenomenon is the reverse of Charles Horton Cooley's theory.